

SZAKDOLGOZAT

PERÉNYI GYULÁNÉ

A NAGYKANIZSAI JÁRÁSI KÖNYVTÁR HÁLÓZATÁNAK
FEJLŐDÉSE ÉS A FEJLESZTÉS JELENLEGI PROBLÉMÁI

PERÉNYI GYULÁNE

TARTALOMJEGYZÉK

	<u>oldal</u>
A NAGYKANIZSAI JÁRÁS TÉRKÉPE	1
BEVEZETÉS	2
TANÁCSI KÖNYVTÁRAK ALAKULÁSA A NAGYKANIZSAI JÁRÁSBAN	8
A GELSEI KÖNYVTÁR FEJLŐDÉSE	10
KLUBKÖNYVTÁRAK	18
EREDMÉNYEK A SZÁMOK TÜKRÉBEN	24
A KÖZSÉGI KÖNYVTÁRAK KÖNYVELLÁTÁSÁNAK JELENLEGI PROBLÉMÁI ÉS AZ ELLÁTÓ RENDSZER	43
A JÖVŐ UTJA	47
FELHASZNÁLT IRODALOM	53

B E V E Z E T É S

A járás területe, fekvése, lakóinak száma

"A nagykanizsai járás Zala megye délkeleti részén - Nagykanizsa természetes vonzáskörében - a Kis-Balaton és az Alsó - Zala hajdani árterét, a Zalahátságnak a pacsai törésvonaltól a Zákány-Csurgó dombságig terjedő részét, a Principális és a Mura völgyesikjét, valamint a gőcseji dombok keleti és déli peremterületét foglalja magába." Járásunk területe 110.171 ha, lakóssága 56.989 fő.

Az 1950-es közigazgatási rendezéskor került járásunkhoz Somogy megye csurgói járástól Miháld, Somogyszentmiklós /ma: Miklósfá/, Bagola, Lissó, Surd, Belezna, Nemespátró /ma: Pátró/, és Zala megye pacsai járásától Hahót, Zalasabar, Felsőrajk, Alsórajk, Pütréte, Nagyrada, Orosztony, Kerecseny.

1969. július 1-től Komárváros és Kiskomárom egyesült, az egyesült község neve Zalakomár lett.

1970-ben a letenyei járás községeit is járásunkhoz kapcsolták. Jelenleg 68 község és 73 könyvtár tartozik a nagykanizsai járáshoz. Ezek a következők:

1. Bajcsa

2. Bánokszentgyörgy

3. Oltárc

4. Várköldö

5. Becsehely

6. Petrivente

7. Valkonya

8. Borsfa

9. Felsőrajk	34. Murakeresztur
10. Alsórajk	35. Fityeház
11. Pötréte	36. Nagyreda
12. Püszvölgy	37. Pusztamagyaród
13. Homokkomárom	38. Bussuta
14. Hosszuvölgy	39. Szentliszló
15. Magyarszentmiklós	40. Surd
16. Galambok	41. Belezná
17. Zalaszentjakab	42. Pátró
18. Garabonc	43. Szepetnek
19. Zalamerenye	44. Eszteregnye
20. Gelse	45. Rigyác
21. Gelsesziget	46. Sormás
22. Keresseny	47. Tótszerdehely
23. Kilimán	48. Tótszentmárton
24. Orozstony	49. Ujudvar
25. Hahót	50. Zalakaros
26. Miháld	51. Zalasabar
27. Pat	52. Zalaszentbalázs
28. Sand	53. Bocskai
29. Miklósfő	54. Börzönce
30. Bagola	55. Kacorlak
31. Liszó	56. Magyarszerdehely
32. Molnári	57. Pölöskefő
33. Semjénháza	58. Letenye

59. Kistólmács

60. Zajk

61. Nagyrécse

62. Kiserécse

63. Nagybakónak

64. Zalasárszeg

65. Csepri

66. Zalaújlak

67. Zalakomár

68. Balatonmagyeród

A nagykanizsai járás mezőgazdasági jellegű. Meglehetősen dombos terület, ami nagyon kedvez a szőlő- és gyümölcstermelésnek. Az állattenyésztéshez fontos rétet és szántóföldet is találunk. Az ipari termelés csak Nagykanizsán jelentős, a járás községeiben elenyésző. A termelési érték tekintetében töredéke csak a mezőgazdaság termelésének. A mezőgazdasági termelés átszervezésében a legnagyobb jelentőségű fordulat 1959-1960-ban következett be, ettől kezdve a mezőgazdasági termelés szocialista nagyüzemben folyik.

A járás szántóterületének 97,1 %-a a szövetkezetek birtokába került. A nagyüzemi viszonyok lehetővé tették a modern technika alkalmazását a mezőgazdaságban, ezáltal a dolgozó parasztok fizikai munkájának megkönnyítését. Ez pedig kedvezően befolyásolja az önművelésre fordított időt.

Rövid áttekintés a járás könyvtárügyéről a felszabadulástól napjainkig

A II. világháború elpusztította a járás községeiben levő gazdaköri és tömegszervezeti könyvtárak nagy részét.

1946-ban a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium 48/1974/1946.VIII. ü.ö./ rendelete alapján kezdett kibontakozni a népkönyvtárak szervezése.

1947 elején találkozunk a Népi Művelődési Intézet Népkönyvtárakat szervező tevékenységével, vándorkönyvtárak alapításával.

A Zalavármegyei Szabadművelődési Felügyelőség 1949 január 25-én kiadott körlevélben indította el a "könyvet a falunak" mozgalmat, a Népművelési Minisztérium /000580/1949. E.a. Sallai István/ engedélye alapján. Az anyagi erőforrások fő formáját a tömegszervezetek, EPOSZ, MNDSZ által rendezett szindarabok bevételében látták. A bevételt új könyvek vásárlására fordították. A "könyvet a falunak" mozgalom másik fő forrását a könyvgyűjtési akció jelentette. Az összegyűjtött könyveket közvetlenül a községi népkönyvtárak vették át. A mozgalom eredményességéhez hozzájárult a Földművelésügyi Minisztérium is, 15 népkönyvtárat adományozott a mozgalom javára.

Sajnos a megalom eredményeképpen összegyűjtött könyvek nagy része elveszett a gondatlan kezelés, felelőtlenség miatt.

A körzeti könyvtár megalakulása döntő lépést jelentett a könyvtári hálózat kialakítása szempontjából.

1951. május 1-én avatták a nagykanizsai körzeti könyvtárat. Zalaegerszeg után ez volt a második ilyen intézmény Zala megyében. A könyvtártelepítés mellett a körzeti könyvtár végezte az állomány rendszeres cseréjét is.

1951-ben a népkönyvtárakat típus szerint is megkülönböztették: falusi, falusi fiók, termelőszövetkezeti csoport, gépállomáson és állami gazdaságban elhelyezett könyvtár.

A Minisztertanács 2042/13/1952. sz. határozatának 5. pontja kimondja, hogy "1952 végéig minden megyében a megyei tanács intézményeként megyei, 1952-től kezdődően 1954 végéig minden járásban a járási tanács intézményeként járási könyvtárat kell szervezni. A megyei és járási könyvtárak feladata a közvetlen tevékenység mellett a városi és községi könyvtárak rendszeres szakmai, módszertani irányítása, támogatása.

A megyei és járási könyvtárak létesítése során a körzeti könyvtárakat a megyei, illetőleg a járási székhelyen levő városi könyvtárakkal egyesíteni kell."

Rendkívül jelentős a határozat 9. pontja, amely kimondja, hogy a könyvtárak anyagi szükségleteiről a helyi tanács gondoskodik. Ez akkor még csak a megyei és a járási könyvtárak vonatkozásában valósult meg.

A Nagykanizsai Járási Könyvtár 1952. október 25-én alakult a körzeti és a városi könyvtár összevonásával. Létrejött a járás és város állami közművelődési hálózatának központja.

TANÁCSI KÖNYVTÁRAK ALAKULÁSA A NAGYKANIZSAI
JÁRÁSEAN

A könyvtári hálózat alakulásában fontos állomást jelentett az 1961. év. Járásunkban a községi tanácsok költségvetésében ekkor került először előirányzásra a könyvtári cím, amely magában foglalta a könyvbeszerezést, fűtést, világítást és takarítást.

A járási könyvtár dolgozói felmérték az állományt, az Országos Széchenyi Könyvtár Módszertani Osztálya által kiadott jegyzék alapján kivonták azokat a könyveket, amelyek politikailag, tartalmilag elavultak. A megmaradt könyveket érték szerint leltározták be.

1961-ben 5 könyvtár került tanácsi kezelésbe: Balatonmagyaród, Gelse, Kiskomárom, Komárváros, Szepetnek.

1962-ben további 25: Bagola, Bajcsa, Booska, Csapi, Eszteregnye, Felsőrajk, Gelambok, Garabonc, Gelsesziget, Hahót, Homokkomárom, Kacorlak, Korpavár, Magyarszentmiklós, Miháld, Murakeresztur, Nagyrada, Nagyrécse, Orosztony, Pölöskefő, Pötréte, Rigyác, Sand, Sormás és Zalakaros.

A tanácsi kezelésbe adást nem mindig előzte meg körültekintő felmérés, a helyi adottságok pontos mérlegelése,

Tanácsosítottak olyan könyvtárakat is, ahol nem voltak kellő feltételek az eredményes munkavégzésre, sem az anyagi eszközöket, sem a könyvtár részére szükséges helyiséget nem tudták biztosítani. Ezért 1966-tól ismét letéti ellátásban részesült a bocskai, csapi gelseszigeti, homokkomáromi, kacorlaki, magyarszentmiklósi, pátrói és a rigyáci könyvtár, 1969-ben pedig Bajcsa, Pölöskefő, Pütréte és Sand került vissza letéti ellátás alá. Viszont Belezna, Magyarszerdahely, Miklósfa, Ujduvar és Zalaszabar községekben 1966-67-ben megoldották a helyiség problémát, és a községi tanácsok biztosították a könyvbeszerzéshez szükséges összeget. E községek átadásával befejeződött a nagykanizsai járásban a tanácsi kezelésbe adás.

A GELSEI KÖNYVTÁR FEJLŐDÉSE

A gelsei könyvtár a járásban az elsők között került tanácsai kezelésbe, 1961 második negyedében. A könyvtár vezetését ettől az időponttól Hörcsöki Mária magyar-történelem szakos tanárnő végezte, aki a könyvtár munkájának elemzésében komoly segítséget nyújtott számomra.

A gelsei könyvtár meglehetősen mostoha körülmények között kezdte meg a kölcsönzést. A községi tanács egyik üres helyiségének sarkában kapott helyet egy régi típusú szekrény, a könyvtár egyetlen butorárábja 328 kötet könyvvel. A társbérlet a helyi cipőjavító KTSZ nyersanyagkészlete volt. Ez évben valóban csak a könyvet nagyon szerető emberek látogatták a könyvtárat. Rövidesen a butorzat egy új szekrénnel bővült, majd 1963-ban a művelődési otthon átalakítása után önálló helyiséget kapott a könyvtár. Kicsi kölcsönző, vegyes butorzat - korántsem nevezhető esztétikus környezetnek - de zavartalanabban folyhatott a munka. 1964-ben a könyvtár áttért a szabadpolcos kölcsönzésre. Az ehhez szükséges új butorok megváltoztatták a kölcsönző arculatát. A helyiség egy ugyancsak kicsi, de szépen berendezett olvasószobával bővült. A legalapvetőbb probléma, önálló helyiség biztosítása a leglényegesebb feltétele volt a gelsei könyvtár fejlesztésének.

Az alább felsorolt statisztikai adatok az olvasószolgálati munka eredményeit tükrözik:

Év	Könyvtárlomány	Kölcsönzött kötetek száma
1961	483	1863
1962	931	2880
1963	1328	4211
1964	1865	6622
1965	2079	7047
1966	2303	7068
1967	2551	7992
1968	2822	8027
1969	3045	7010
1970	3273	6760
1971	3439	5187
1972	3465	4748
1973	4610	4336
1974	4914	4576
1975	5481	5795
1976	10448	6565
1977	14214	8060
1978	15315	8018
1979	16066	7485

Az olvasók számának alakulása:

Év	Olvasók száma	Kor szerinti megoszlás	
		14 év alatt	14 év felett
1961	174	79	95
1962	211	97	114
1963	242	130	112
1964	332	178	154
1965	387	197	190
1966	399	180	219
1967	418	206	212
1968	405	176	229
1969	403	184	219
1970	391	199	192
1971	363	162	201
1972	324	118	206
1973	235	88	147
1974	279	91	188
1975	317	145	172
1976	327	172	155
1977	381	217	164
1978	340	197	143
1979	354	198	156

A 14 éven aluli olvasók számának növekedésében nagyon fontos szerepe volt a könyvtáros személyének, aki mint irodalom tanár az iskolában állandó kapcsolatban van a gyerekekkel. Irodalom órán szakköri foglalkozásokon irányítani tudja a könyvek iránti érdeklődésüket. Az iskolai ifjúsági könyvtár állománya és összetétele sem alkalmas az igények kielégítésére, így a tanulók feltétlen felkeresik a községi könyvtárat.

A könyvtáros mesedélélőttükön, ifjúsági könyvankétokon is népszerűsíti az állományt. A felnőttek figyelmét hosszú ideig hangosbemondó segítségével hívta fel az érkező új könyvekre. A dolgozók iskolájában, szülői értekezleteken, családlátogatások alkalmával is sok olvasót sikerült megnyernie. Az egyéb nyilvános megmozdulásokon /pl. gyűléseken/ kifejtett propagandamunka csak részben éri el a célt. A gyakorlati tapasztalat szerint az így megnyert olvasóknak csak kis százaléka válik rendszeres olvasóvá. Egyszeri vagy ritka látogatásuk akadályozza a velük való egyéni foglalkozást. Két könyvbarát aktív állandó segítségével lehetővé teszi, hogy a könyvtáros segítségére lehessen az olvasóknak a könyvek kiválasztásánál. A felnőtt olvasókkal való zavartalanabb foglalkozást segíti elő az is, hogy a 14 éven aluliak a kölcsönzési idő első felében látogathatják a könyvtárat. A felnőtt olvasók számának fokozatos csökkenésében döntő szerepe van a termelőszövetkezeti tagság kedvezőtlen életkor szerinti összetételének,

illetve az előregedés állandó folyamatának. A természetes szaporodás a járás egészében csökkent, az elvándorlás fokozódott. Mivel az elvándorlók zöme a munkaképes korosztályból kerül ki, a demográfiai mozgás mind erősebben érezteti hatását a könyvtári munkában is. Az olvasásra fordított szabad idő is kedvezőtlenül alakul. Az idősebb korosztálynál az általános műveltségi viszonyaik miatt is kisebb szerepet tölt be a művelődésükben a könyv, a könyvtár, mint az egyéb művelődési formák.

A középiskolások szinte teljes számban könyvtári tagok. Igényeik kielégítésében sokat segített a beszerzési keret emelkedése, mert gazdagabbá vált a kézikönyvtári anyag. Több lexikont, szótárat, irodalmi tanulmánykötetet, irodalomtörténeti sorozatot sikerült beszerezni. A KISZ - korosztályu fiatalok évről-évre nagyobb számban látogatják a könyvtárat. Még néhány éve e korosztály bevonása volt a legnehezebb a könyvtár olvasótáborába. A kedvező változás fő oka, hogy az utóbbi években az általános iskolát végzett fiatalok közül sokkal kevesebben vándorolnak el a községből. 1964-től a folyóirat beszerzési keret biztosításával a helyben olvasók száma nagymértékben megnövekedett, az olvasószoba igazán kihasználttá vált. 1972-ig 16féle folyóíratra fizettek elő, de az áremelkedés miatt csökkenteni kellett a folyóiratok számát. Az irodalmi folyóiratok népszerűsítésére folyóirat esteket rendeztek.

1974. június 2. jelentős dátum Gelsén. A könyvhét első zalai eseményeként átadták az olvasóknak a Petőfi-emlékkönyvtárat. Tudomásom szerint ez az első olyan könyvtáráépület, amely a Trummel Imre és T. Nagy Sarolta építészmérnökök által a KMK megbízása alapján készített, bővíthető falusi könyvtárak tervei alapján készült.

Az 1600 lakósu Gelsén a terv A/1-es változata valósult meg. Gelse körzeti központ, négy kisebb falu tartozik hozzá /Gelsesziget, Kerecseny, Kilimán, Oroasztony/.

Az új könyvtár letéti ellátásban részesíti a négy fiókot. A megnövekedett feladatok ellátására egy főfoglalkozású könyvtárost alkalmaztak. Emellett Hüresöki Mária mint tiszteletdíjas könyvtáros működik. Ő szervezeti délutánonként a gyermekfoglalkozásokat és két hetente itt rendezik a könyvtárban az irodalmi szakköri foglalkozásokat is. Az alsótagozatos gyermekek részére olvasókört alakított.

Már a korszerű könyvtár átadásakor felmerült annak az igénye, hogy a körzeti könyvtár az általános iskola ifjúsági könyvtárának állományát is átvehetné és a tanulóifjúság könyvtári ellátását teljességgel végezné.

A közös funkciójú könyvtár 1977 évben megvalósult. Az iskolai könyvtár állományát megfelelő selejtezés után átleltározták a körzeti könyvtárba.

A Kulturális Minisztérium ez évben 35.000 Ft könyvszerzési támogatást adott a könyvtárnak. Így az állományt a közös funkciónak megfelelően lehetett kialakítani.

Az iskolával a munkatervekben, a tantervben, a tanmenetekben megtervezett programoknak megfelelően alakult a munkakapcsolat.

Az összevonás eredményességét mutatják a statisztikai adatok is. Az 1979 évben az általános iskola 232 tanulója közül 198 /85 %/ tagja volt a könyvtárnak.

A Gelsei Petőfi-émlékkönyvtár Zala megye első olyan "C" típusú intézménye, amely a Szakmai Irányelvek elhelyezési normáinak megfelel. Az összefüggő olvasószolgálati tér rendkívül előnyösen hasznosítható. A szabadpolcos állványzat jelenlegi "kapacitása" 10 ezer kötet és csupán a kölcsönző asztalt kell elmozdítani, ha a könyvtár népesebb rendezvényt kíván szervezni. A rendezvények befogadására 127 m-es tér alakítható ki, amely 80-100 főnyi közönség kényelmes elhelyezésére elegendő. A könyvtár tehát a már hagyományosnak számító könyvtári rendezvények /író-olvasó találkozók, irodalmi estek/ mellett pl. kamara-hangversenyek rendezésére is vállalkozhatna. Jelenleg a TIT keretében szervezett minden irodalmi és történelmi témájú előadást is itt tartanak meg. Az UNESCO közművelődési könyvtári

manifesztumában felsorolt rendezvények közül csak a képzőművészeti kiállítások rendezéséről kell lemondania. A gelsei könyvtár jelenleg megyénk legkorszerűbb községi könyvtári intézménye, ezért megyénk könyvtárügye szempontjából is fontos, hogy munkáját példászerűen végezze.

KLUBKÖNYVTÁRAK

1966-ban a Népművelési Tanács határozatban állapította meg, hogy a kis települések népművelési igényeinek ellátására a klubkönyvtár típusú intézmények szervezését és működését tartja célszerűnek.

Zala megyében a lakosság csaknem kétharmada él olyan településtípusba tartozó községekben, amelyeknek közszolgáltatásokkal való ellátása a távlati tervek szerint is csak részben és a faluközpontok létrejöttével lehetséges. A falvak kevés kivétellel abba az 1500 lakos alatti településkategóriába tartoznak, amelyeknek kulturális ellátását a "klubkönyvtár" biztosíthatja, feltéve, hogy a település egyuttal nem székhelye egy közös tanácsu községcsoportnak.

A klubszerű könyvtárak világszerte hódítanak. A tágas, világos, szabadpolcos tér, az olvasósarkok kialakítása az újságolvasók és könyvlapozgatók számára, egyaránt az olvasóterem és kölcsönző részleg régi merev értelmezésének feloldása, a klubszerűség azért jött létre, hogy a könyvtárban otthonosan érezzék magukat a látogatók.

Ezekben a kis falvakban általában nincs megfelelő művelődési otthon, ezért a klubszerűen működő könyvtár lényegében a művelődési otthon feladatainak egy részét vállalja át. Hogy a klubkönyvtár valóban a

művelődés központja lehessen, olyan teret kell kialakítani, amely vonzza az embereket. A községekben a milliókba kerülő művelődési palota helyett könyvtárat kell építeni, de a könyvtár belső térkiképzésének olyanak kell lennie, hogy a kölcsönzési funkció zavartalan gyakorlása mellett teret adjon a helyben olvasásnak, a folyóiratok használatát, kisebb csoport számára tartott ismeretterjesztő előadásokat, író-olvasó találkozókat, valamint a különféle gyermekfoglalkozásokat biztosítsa. Nagyon fontos, hogy a klubkönyvtárban újságok, folyóiratok álljanak az olvasók rendelkezésére, mert így alkalom nyílik az azonos érdeklődési körű emberek összehozására, a valódi klubok kialakítására a könyvtár körül.

A Népművelési Tanács határozata alapján a Művelődésügyi Minisztérium kísérleti intézmények létesítésével kívánta kialakítani a klubkönyvtár funkciójának, szervezetének és a benne folyó művelődési életnek a mintáját. "Alapelvek a művelődési otthonok és közművelődési könyvtárak telepítéséhez és építéséhez" című tervezete foglalkozik a klubkönyvtárak alapterületi normáival, berendezésével, felszerelésével, valamint a klubkönyvtár térkiképzésével. A nagykanizsai járásban három kísérleti intézmény jött létre 1967-ben. A 292 főt számláló Csepin, a 214 lakosú Füzvölgyön és a 435 lelkes Kilimánban. A kiválasztás szerencsés volt, mert mindhárom község rendelkezett elfogadható objektummal és viszonylag kevés anyagi

ráfordítással a berendezési tárgyakat is lehetett pótolni. A Művelődésügyi Minisztérium, a megyei és a járási tanács jóvoltából a működés anyagi feltételeit is sikerült optimálisan biztosítani. A községek társadalmi és tömegszervezetei aktív patronálóivá váltak a kísérletnek. A községi tanácsok támogatása elsősorban az anyagiakban mutatkozott meg /függöny, szőnyeg, stb. vásárlása/. Kilimánban a KISZ átadta új lemezjátészóját és játékaikat használatra az intézménynek, a KISZ tagok társadalmi munkában kifestették a klubot. A kísérletben nagy lehetőség rejlett. Világosan látszott, hogy a könyvtár és a klub kísérleti egységéből elsősorban a könyvtár profitálhat. A népművelésben uralkodó előadásos formák csökönyösen tartják magukat a népművelők tudatában, a könyvtár viszont ettől a szemlélettől mentes lévén, képes valódi klubéletet kialakítani.

A Járási Könyvtár módszertani munkatársai látogatásaikat úgy szervezték meg, hogy havonta legalább kétszer eljutottak a kísérleti intézményekhez, igyekeztek hasznos gyakorlati tanácsokkal segíteni munkájukat. Látogatásaik során meggyőződtek arról, hogy a klubkönyvtárnak van jövője, a hozzáértő irányítás mellett a fiatalok érdeklődése a nemesebb szórakozások: viták, ankétok, irodalommal, képzőművészettel való ismerkedés felé fordul.

Az újdonságként ható folyóiratszolgáltatás, előkészített közös TV-nézés, vonzeróként hatott rájuk, szívesen töltötték idejüket a klubkönyvtárban.

A 105/1968./M.K.I./ számú Művelődésügyi Miniszteri utasítás végrehajtása során klubkönyvtáraink száma jelentősen növekedett. A nagykanizsai járásban 24 klubkönyvtárat alakítottak ki. Jelenleg 36 működik.

A klubkönyvtárak nyitvatartását rendelet szabályozza, amely a település lélekszámának figyelembevételével határozza meg a nyitvatartási időt. Járásunk kisközségeiben heti 12-16 óra a nyitvatartási idő, ebből 4-6 óra a könyvtaré. Ez idő alatt az intézményeknek az alapszolgáltatásokat biztosítani kell. A Zala megyei Művelődési Központ "Klubkönyvtárak ideiglenes működési mutatója" című kiadványával /Zalaegerszeg, 1968./ hasznos tájékoztatást nyújtott az intézmények feladatait illetően: "a klubfoglalkozások mindegyikéhez könyveket, írásos dokumentumokat használ a klubvezető, azokat közvetlenül, vagy közvetve ismer-teti, minden esetben felhívja a figyelmet az adott téma irodalmára: a könyvekre, s ezáltal a könyvtárra. Célszerű, ha az intézményvezető felkutatja a helyi előadó, versmondó, zenész tehetségeket, helyet biztosít nekik a könyvtárban és ellátja őket program-mal."

A 105/1968./M.K.I. számú Művelődésügyi Miniszteri utasítás végrehajtása során a besorolásokat a népművelési felügyelők a könyvtárakkal együttműködve igyekeztek körültekintően elvégezni, de elkerülhetetlen volt, hogy bizonyos engedményeket téve olyan intézmények és besorolásra kerüljenek, ahol nem volt meg minden követelmény. Sajnos sok helyen nehezen realizálódtak a felszerelés biztosításával kapcsolatos feltételek, amelyeknek megoldását a helyi tanácsok vállalták.

A járás klubkönyvtárainak többségében a könyvtári munka nem vált a klubban folyó tevékenység szerves részévé, elsősorban azokon a helyeken, ahol két személy /klubvezető és könyvtáros/ dolgozik az intézményben. A klubélet a valóságban sajnos kimerül a TV-programokkal, szórakoztató jellegű rendezvényekkel és évente 8-10 ismeretterjesztő előadással. Ez a tevékenység éppen a klubszerűséget nélkülözi. Klubkönyvtárainkban a munka három egymástól elkülönülő formájával találkozunk a legtöbbször: TV-nézés, könyvkölcsönzés, és előadásos ismeretterjesztés.

A járás klubkönyvtáraiban kevés a könyvpropaganda. Mindenütt megtalálható az Eseménynaptár, de annak hasznosításával csak néhány helyen találkozunk /Kilinán, Pátó, Füzvölgy, Zalaszentjakab/.

Legtöbbször ezt az anyagot is a folyóiratokkal együtt a szekrények mélyéről kell előszedni, holott az egyes évfordulókkal kapcsolatban jó összeállításokat és illusztrációkat tartalmaz.

A könyvállomány összetétele sem megfelelő mindenhol. A három kísérleti intézmény: Csepel, Füzvölgy és Kilián kézikönyvekkel való ellátását a Járási Könyvtár megoldotta, viszont több klubkönyvtárnál ez az állományrész nagyon hiányos. Másik probléma, hogy a könyvtárak rendjével is baj van. A szabadpolcos könyvtárak használhatóságát az állomány rendje biztosítja. Sajnos könyvtári renddel nem minden könyvtárnál találkozunk, bár a Járási Könyvtár módszertani munkatársai ezt több ízben elkészítették. A rendtartás a könyvtáros feladata lenne.

A Klubkönyvtárak fenntartására az anyagi keretek nagyrészt biztosítottak. Az állami támogatás felenelése, a tiszteletdíjak rendezése lehetővé teszi, hogy a tartalmi munka tekintetében is komolyabb követelményeket támaszunk és ezáltal a klubkönyvtár a kis települések lakosságának ugyyszólván minden népművelési igényét kielégítse.

EREDMÉNYEK A SZÁMOK TÜKRÉBEN

A most következő statisztikai táblázatokban az 1965 - 1979 között eltelt tizennégy év könyvtári eredményeit szeretném bemutatni.

A statisztikai adatok elemzése a táblázatok után következik.

A./

Járási statisztikai mutatók

/1979 évre vonatkoztatva/

Községek népességük szerint	Tele- pülé- sek száma	Könyv- álla- mány	Olvasók	Kölcs. kötet	Ellá- tottság köt./la- kós	Olvasó- arány olva- só/lakós %	Érdeklődés kölcs.köt. lakós
2000 lakoson felül	4	48708	2290	63191	3,9	18,3	5,0
1500-2000 lakósig	3	17167	812	18044	3,1	14,7	3,3
1000-1500 lakósig	7	42112	1811	33241	5,0	21,5	3,9
500-1000 lakósig	31	81656	3632	73288	3,5	15,6	3,1
500 lakósig	23	27327	1462	32887	3,8	20,3	4,6
Összesen:	68	216970	10007	220651	3,8	17,6	3,9
1000 lakoson felül együtt	14	107987	4913	114476	4,0	18,5	4,3
1000 lakósig együtt	54	108983	5094	106175	3,6	16,7	3,5

B.

FORGALMI ADATOK 1965-1979

Az olvasók számának alakulása

Község neve	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	Lak ós- ság	Lak ós- ság hány %-a olvasó
	É v																
Bajosa	131	110	160	103	165	168	171	174	152	166	150	57	102	103	105	639	16,4
Bánoksz entgyörgy	156	200	193	228	264	231	265	285	241	230	172	308	310	465	484	839	57,6
Borsfa	258	317	254	289	302	313	319	321	219	170	130	47	76	80	80	893	8,9
Oltáro	113	116	95	96	98	125	152	144	156	158	140	143	135	22	30	601	5,0
Várfölde	127	103	134	149	150	131	131	84	92	90	44	34	39	43	48	318	15,1
Becsehely I.	298	312	270	247	225	268	261	272	308	147	99	151	179	187	228	2412	13,5
Becsehely II.	201	198	264	260	248	197	134	134	138	101	89	98	94	94	98	-	-
Petrivente	93	121	119	108	106	178	136	138	111	127	133	135	138	139	134	506	26,4
Rigyáo	74	65	121	132	184	90	90	92	92	76	71	76	68	68	63	531	11,8
Valkonya	107	112	98	153	135	125	65	69	70	30	18	40	45	45	47	162	29,0
Felsórajk	247	247	183	203	189	213	134	272	254	216	183	98	97	101	90	923	9,7
Alsórajk	104	120	132	111	101	73	82	72	77	66	57	59	93	103	82	590	13,9
Pötréte	140	141	155	148	205	195	206	215	135	135	95	-	68	41	67	545	12,2
Füsvölgy	86	91	59	71	100	100	101	104	102	103	91	93	94	72	72	188	38,3
Homokkomárom	120	107	107	122	139	133	120	121	102	98	98	98	102	95	87	342	25,4
Hosszuvölgy	100	97	118	112	94	83	103	110	95	89	91	89	97	95	70	341	20,5
Bocska	148	153	152	109	77	96	86	65	71	60	54	69	87	55	42	310	13,5
Magyarszentmiklós	92	93	109	95	60	63	54	43	65	69	70	61	57	54	52	345	15,0
Magyarszerdahely	268	305	353	203	151	206	224	202	200	185	126	103	101	90	100	808	12,3
Garabona	92	123	151	156	201	204	220	186	173	83	74	78	83	59	78	859	9,1
Zalamerenye	75	73	102	268	154	150	155	146	129	73	63	101	99	97	95	429	22,1
Nagyrada	118	115	151	189	144	131	119	111	100	136	119	105	151	191	198	749	26,4
Zalasabár	290	223	228	235	247	210	189	164	144	142	130	127	115	105	90	884	10,1
Gelse	387	399	418	405	403	391	363	324	235	279	317	327	381	340	354	1387	25,5
Gelsesziget	58	70	102	104	88	62	53	53	54	52	28	33	30	30	37	383	9,6
Kerecseny	126	138	112	72	91	95	117	128	128	104	48	32	25	15	35	448	7,8
Kilimán	91	105	183	161	193	103	102	109	97	75	87	88	50	54	63	371	17,0
Orosztony	154	157	153	162	135	132	151	120	113	97	75	60	82	91	88	774	11,3
Ujudvar	313	245	242	216	123	97	100	112	111	119	104	118	53	37	50	1021	4,9

B. folytatása

Község neve	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	Lakó- ság	Lakosság hány %-a olvasó
	E V																
Hahót	211	340	230	310	400	400	320	302	340	477	332	348	233	294	336	1821	18,4
Letenye	509	624	629	683	695	725	813	838	817	776	723	744	752	776	755	4309	21,1
Letenye IV.	256	243	219	240	246	180	182	184	182	185	178	156	120	125	122	-	-
Szoc.otthon	25	45	50	50	50	50	50	52	52	52	29	32	35	35	36	-	-
Kistolmács	146	161	185	187	198	161	162	132	136	84	88	108	125	128	128	302	42,3
Zajk	103	117	140	171	173	179	149	129	132	88	71	46	95	67	102	420	24,2
Miháld	292	291	225	201	188	85	120	183	184	96	134	94	90	167	218	1095	19,9
Pat	89	85	125	74	81	65	58	70	67	51	49	35	-	-	51	336	15,1
Sand	96	137	131	93	102	94	87	81	75	61	68	41	39	46	49	668	7,3
Miklósa	260	144	200	193	185	215	205	160	164	158	115	162	191	207	191	1866	10,2
Bagola	126	150	165	128	90	88	101	104	112	98	91	68	103	102	101	810	12,4
Kisfakos	64	72	130	59	84	78	71	49	41	45	54	23	24	30	-	-	-
Liszó	143	182	119	105	133	168	119	164	174	150	131	65	32	36	59	561	10,5
Murakeresztur	269	335	306	208	144	213	236	239	172	305	358	473	297	407	422	2150	19,6
Fityeház	185	139	210	141	158	125	119	121	117	120	78	147	120	98	101	796	12,6
Nagyrécsé	203	217	229	255	245	194	288	300	306	333	281	248	287	341	288	981	29,3
Csapi	43	54	92	103	102	91	57	49	74	84	75	51	53	56	54	288	18,7
Kisrécsé	29	26	31	60	63	55	37	33	41	48	40	45	39	45	32	264	12,1
Nagybakónak	179	212	187	152	115	101	71	160	176	117	93	51	21	30	85	842	10,1
Zalasárszeg	64	67	71	72	72	59	67	61	65	43	46	55	61	21	18	130	13,8
Zalaujlak	102	109	89	96	112	124	146	154	171	154	158	176	178	28	42	288	14,5
Pusztamagyaród	193	227	224	224	210	165	143	247	198	173	200	220	235	240	240	935	25,6
Bucsuta	151	180	184	194	196	196	156	118	122	107	93	78	87	87	91	357	25,4
Szentliszló	134	162	187	214	208	160	166	153	157	158	141	60	69	75	74	432	17,1
Surd	191	221	228	231	257	209	242	211	190	211	184	207	223	229	230	726	31,6
Beleszta	173	211	140	138	76	102	169	180	185	202	172	181	160	163	140	1102	12,7
Fátró	160	122	166	153	148	119	151	144	122	116	98	75	96	89	77	538	14,3
Szepetnek	325	317	350	354	385	362	363	385	369	365	395	398	343	322	285	1845	15,4
Baktregnye	156	145	168	187	226	196	195	146	163	110	120	131	137	145	159	926	17,1
Sormás	159	139	132	157	234	123	124	128	139	90	97	102	53	61	81	847	9,5

B. folytatása

Község neve	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	Lakó- ság	Lak ósszá- hány %-a olvasó
É v																	
Tótszerdahely	205	237	252	226	225	166	237	268	277	345	358	298	299	212	335	1287	26,0
Tótszentmárton	257	272	228	235	236	237	215	226	258	261	262	124	133	102	135	895	15,0
Molnári	169	206	218	251	240	240	157	132	138	126	119	52	56	60	61	942	6,4
Semjénháza	98	105	149	138	122	216	222	274	265	190	159	23	33	67	81	621	13,0
Zalakaros	103	84	84	190	197	141	155	159	199	114	114	138	87	97	89	667	13,3
Galambok	235	275	237	276	278	307	312	323	309	316	315	311	315	305	309	1297	23,8
Zalaszentjakab	153	130	149	134	114	63	139	134	107	103	92	99	114	96	94	288	32,6
Zalakomár I.	301	300	216	246	300	397	282	390	402	412	350	315	354	353	320	-	-
Zalakomár II .	726	684	551	555	550	440	427	487	489	217	216	241	231	282	309	3648	17,2
Balatonmagyaród	208	220	272	171	118	150	152	139	143	120	113	98	92	112	63	819	7,6
Zalaszentbalázs	289	297	308	273	296	258	219	208	217	249	138	373	438	435	405	1246	32,5
Börönce	71	53	110	75	73	73	73	74	74	74	71	70	88	85	78	111	70,2
Kacorlak	113	114	145	139	141	142	141	133	126	95	75	46	40	50	50	345	14,4
Pölöskefő	94	115	174	174	124	134	130	102	76	67	56	32	30	31	44	590	7,4

C.

FORGALMI ADATOK 1965-1979

Kölcsönzési forgalom

Község neve	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	Össz. kölös. 1965-79.	14 évi kölcsön- zésből 1 lakássi- jut
	kölcsönzött kötetek száma																
Bajcsa	1917	1752	2147	1311	2405	1991	2008	2539	1448	1615	1579	1448	1448	1286	1291	26.185	41
Bánokszentgyörgy	1921	4293	2833	2108	2062	2488	2243	2529	2849	2366	2513	4262	3606	6591	7207	49.871	59
Borsfa	3623	4086	4363	4365	4535	5182	5186	5420	5234	3404	3243	2607	1775	3018	2858	58.899	66
Oltára	1717	2796	2663	2315	2715	3165	3337	3481	3314	3220	2686	2365	1900	326	420	36.420	61
Várfülső	1628	1767	1821	3318	3337	2664	3073	2820	2744	2661	940	1005	1153	757	1103	30.790	97
Becsehely I.	4665	4401	5407	4567	5708	5626	5024	2707	2717	2160	2229	3501	4639	5194	5610	64.155	42
Becsehely II.	1815	3243	3423	4011	2688	2414	-	1577	2659	1958	1795	2492	3149	2585	2655	36.464	-
Petrivente	707	1534	1787	1884	2852	2775	2149	2233	3198	5405	3775	2598	2330	2444	2310	18.862	37
Rigyás	548	344	2029	4693	2538	1468	1809	1884	1858	1499	1166	1792	1439	1299	1056	25.422	48
Valkonya	2111	1752	706	2525	1992	1894	721	1087	1009	318	271	411	425	173	208	15.602	97
Felsőrajk	2362	2545	4550	4044	3222	3943	3782	3636	3804	2909	4283	3313	2740	1891	1855	47.879	52
Alsórajk	1095	1194	2378	1142	887	848	854	791	1289	1192	1018	1035	1112	1145	980	16.950	29
Pötréte	889	1219	2045	2774	1064	1158	1666	1363	1297	-	2663	-	375	602	829	17.944	33
Füszvölgy	2074	1418	2447	2323	2855	2638	1960	1989	1331	875	939	935	1093	821	850	24.549	131
Homokkomárom	1388	1170	1852	1682	2005	2835	1878	1602	1602	1444	1614	1444	1396	1432	1129	23.690	69
Hosszúvölgy	1110	1646	2020	1220	1528	1204	1586	1835	1592	1299	1104	1299	2255	1503	1060	22.263	65
Bocskai	1827	1901	1976	1793	1710	1449	1327	893	724	825	1229	950	1020	1165	499	19.288	62
Magyarszentmiklós	1777	1334	1879	3530	1919	1679	1551	844	1028	1088	1150	1008	1072	784	762	21.220	62
Magyarszerdahely	4261	3959	5003	2738	2791	3077	3087	2782	2646	2055	1288	1174	1151	1023	957	37.992	47
Garabona	1446	2917	4708	5945	4842	4257	6518	2896	4050	1844	1639	1749	2601	1677	642	48.731	57
Zalamerenye	864	1203	1742	1950	1704	1364	1229	1336	1281	1474	1410	1656	1534	1302	1300	21.349	50
Nagyrada	1021	1127	2777	2552	2936	2607	2291	2224	2426	1595	957	891	1458	2452	2740	30.359	41
Zalaszentmihály	4453	4031	4462	4000	4601	3418	3116	2572	2516	2138	1598	1906	1602	1629	1243	43.285	49
Gelse	7047	7068	7992	8027	7010	6760	5187	4748	4336	4756	5795	6565	8060	8018	7485	98.674	71
Gelsesziget	546	393	1124	1275	1078	953	738	1206	1463	1317	937	663	865	1132	1019	13.709	36
Kerecsény	589	915	1670	346	431	468	595	720	876	716	855	301	75	91	333	8.981	20
Kilimán	1245	3098	1793	2521	2562	963	1024	1165	1112	510	550	1129	539	889	552	26.262	71
Orosztony	2155	2294	4009	3665	2057	2772	3770	2186	1877	1534	1275	1295	5516	4210	1838	40.498	52
Ujudvar	2740	2544	4234	4208	1098	1067	1095	1267	1328	1222	2279	1222	583	477	886	26.250	26

C. folytatása

Község neve	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	Össz. kölcs. 1965-79.	14 évi kölcs. 1 lakos- ra jut
	kölsönzött kötetek száma																
Hahót	3830	5881	4696	5728	11480	17924	9333	5295	11007	11818	7821	2824	2453	6125	6136	111.551	61
Letenye	16870	22202	13522	37889	40827	41703	34965	44440	37817	48071	52001	48424	29621	28905	38417	535.574	142
Letenye IV.	4505	5091	5050	4666	5068	3895	4617	5947	5082	4705	4596	2757	1881	4640	4395	66.895	-
Szoc. Otthon	500	600	600	604	597	866	895	542	856	912	426	259	346	348	353	8.704	-
Kistolmács	4193	4300	3776	4619	5376	2788	2781	2575	1829	642	1308	2201	2211	3762	2730	43.091	143
Zajk	996	2208	1573	2076	2303	3148	2259	1519	1541	1156	1048	1150	1529	1701	1818	26.225	62
Miháld	3831	-	4242	4361	3443	836	3040	5550	11007	3449	3410	4191	2395	5909	8350	57.997	53
Pát	667	3303	3328	2248	2334	1847	1028	1488	1596	1463	812	728	-	-	808	21.720	65
Sand	1428	2026	2062	1379	1424	1528	1427	1505	1750	2521	2183	2627	2814	2947	2967	30.588	46
Miklósfő	2415	1535	2451	3066	3402	4853	3634	3543	3283	3345	2165	3625	3701	3332	4279	48.629	26
Bagola	1897	1974	2623	2379	1662	2609	3214	3284	5906	5924	5429	1490	3211	3277	3214	42.664	66
Kisfakos	752	345	998	1162	1414	1241	879	776	531	453	705	826	650	141	-	10.873	-
Liszó	1868	2785	1694	1264	1496	2224	2470	2057	2688	2100	2022	1040	677	1562	1596	27.543	49
Murakeresztúr	2488	3637	2484	3047	2176	2056	2214	2290	3128	4154	4433	5886	3758	4609	7723	54.053	25
Pityeház	2718	1601	2689	1867	1781	1498	1167	1204	1993	2132	1729	908	596	882	797	23.002	29
Nagyrécsé	3313	3265	3488	3511	3887	3513	5283	6705	10289	8667	15512	5522	7212	9459	8309	97.935	100
Csapi	385	402	1867	1030	841	614	535	612	1299	958	1112	1122	1175	1224	1186	14.362	50
Kisrécsé	260	315	269	565	751	856	404	366	620	576	812	805	792	1396	791	9.578	36
Nagybakónak	2200	3679	2679	1640	886	1120	1240	1429	1589	1535	1217	611	1101	691	472	22.089	26
Zalasárszeg	1206	1085	1093	1248	1316	960	912	1324	1350	906	889	1185	1208	766	720	16.088	124
Zalaújlak	1261	780	1688	1614	2079	2124	2881	3234	3317	3526	3440	3562	3663	801	1706	35.676	124
Pusztamagyaród	3074	4409	4356	4582	5052	4138	3014	3020	2890	2683	4376	4574	6072	4882	3921	61.043	65
Bucsuta	2169	2890	3077	3619	3619	3020	2868	2537	1842	2543	2301	2564	3632	2550	2648	41.879	117
Szentlisló	1377	2339	2666	5994	4212	3488	2331	3080	3233	2082	2263	1595	1223	1522	1447	38.872	90
Surd	2130	7079	6935	7105	8341	8769	6550	7898	6292	5383	3895	4055	6124	5864	9223	95.641	132
Belezná	2624	2743	602	1726	1665	732	2828	2521	4189	2963	2813	2580	2740	2969	2811	36.506	33
Pátró	2094	1984	1623	2010	1804	1558	1812	1961	2313	3111	2962	3982	3827	3967	3889	38.898	72
Szepetnek	3815	3239	5024	5530	7926	7221	6672	7374	7151	5971	7663	7848	7929	7779	7629	98.771	54
Eszteregnye	1464	2780	2352	1586	3101	1666	2630	2483	3441	3526	2617	2251	2709	2250	3509	38.365	41
Sormás	2122	1948	1688	2850	2124	1818	1865	1726	1698	1320	1357	711	1124	782	1419	24.552	29

C. folytatása

Község neve	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	Össz. köls. 1965-79	14 évi köls. 1 lakós- ra jut
Kölcsönzött kötetek száma																	
Tétszerdahely	4737	4825	5463	4286	3620	2296	2367	3508	3602	3782	4120	3165	3188	4513	3569	57.131	44
Tótszentmárton	4617	5255	7009	6005	6143	5227	5802	5264	5474	5491	5468	1588	2106	1978	2041	69.468	78
Molnári	2517	4333	3392	3381	1755	2856	1752	1536	1487	1197	1016	576	1079	1112	1002	28.991	31
Semjénháza	1350	3442	3867	3795	3680	8901	7253	3959	3648	3292	3053	2015	4116	434	1227	54.032	87
Zalakaros	845	647	1993	3292	4489	4035	2953	3770	3959	3751	2940	3336	2952	1548	1999	42.509	64
Galambok	5228	5677	4483	6089	6410	6636	7437	7042	8002	7408	9481	7287	5494	5962	7379	10.015	77
Zalaszentjakab	1473	-	1683	1305	1067	561	1414	1301	1217	1202	1195	1210	1278	995	530	16.421	57
Zalakomár II.	9782	7424	7315	6530	7481	4534	5913	7228	8618	7176	6080	8560	8841	7608	6422	218.424	83
Zalakomár I.	4003	3900	4066	2528	2756	5022	7438	8829	11496	3733	5959	5440	7810	5003	5339	83.322	-
Balatonmagyaród	3369	5738	4412	2813	939	1640	2051	2266	2203	2166	2025	1618	1430	1641	769	35.080	43
Zalaszentbalázs	5196	5529	5099	4763	4863	3992	4721	4341	3818	3332	2643	3678	2719	2554	2671	59.919	48
Börzsönce	1066	976	944	849	1190	1273	1490	1392	1400	1343	1186	1035	1182	1696	1267	18.289	165
Kacorlak	1027	669	1615	1258	1721	1498	1240	1234	921	681	525	298	252	313	698	13.950	40
Pülskefő	960	1103	2562	2262	2305	1658	1257	1310	1064	771	801	174	503	257	708	17.695	30

D.

Könyvtárlomány adatai

Község neve	1973		1979	
	Össz. könyvek száma	Egy lakosra jutó könyv	Össz. könyvek száma	Egy la- kosra jutó könyv
Bajcsa	1255	1,7	1918	3,0
Bánokszentgyörgy	3236	3,0	7096	8,4
Borsfa	2866	2,9	2422	2,7
Oltárc	1891	2,6	1743	2,9
Várfölde	1092	2,7	791	2,5
Becsehely I.	2503	1,2	4558	2,1
Becsehely II.	888	-	525	-
Petrivente	1254	2,3	1324	2,6
Rigyác	1623	2,8	1641	3,1
Valkonya	653	2,9	431	2,6
Felsőrajk	3294	2,7	3841	4,1
Alsórajk	598	0,9	753	1,2
Pütréte	1394	2,1	663	1,2
Fülvölgy	1352	5,6	2068	11,0
Homokkomárom	1295	3,4	1310	3,8
Hosszuvölgy	1239	4,0	1260	3,7
Bocsk	1688	4,3	1846	5,9
Magyarszentmiklós	1435	3,6	1526	4,4
Magyarszerdahely	2032	2,2	1942	2,4
Garabonc	2235	2,0	1747	2,0
Zelamerenye	1248	2,3	1559	3,6
Nagyrada	2416	3,0	4948	6,6
Zalasabár	3193	3,3	3678	4,1
Gelse	4610	2,9	9629	6,9
Gelsesziget	751	2,1	860	2,2
Kerecseny	1298	2,2	1197	2,6

D. folytatása

Község neve	1973		1979	
	Össz. könyvek száma	Egy la- kosra jutó könyv	Össz. könyvek száma	Egy la- kosra jutó könyv
Kilimán	747	1,7	775	2,1
Orosztony	2351	2,6	2090	2,7
Ujudvar	2203	2,0	1515	1,4
Hahót	4421	2,0	5946	3,2
Letenye	10289	4,8	19343	5,3
Letenye IV.	3055	-	3163	-
Szoc. Otthon	404	-	350	-
Kistolmács	1027	2,7	1417	4,7
Zajk	1204	2,5	1292	3,0
Miháld	4074	3,3	7030	6,4
Pet	1302	3,2	1321	3,9
Sand	1810	2,4	747	1,1
Miklósfa	3014	1,6	4657	2,4
Bagola	2118	3,0	3432	4,2
Kisfarkos	574	-	-	-
Liszó	1613	2,9	1331	2,3
Murekeresztur	3990	1,8	7755	3,6
Pitycház	1292	1,3	844	1,1
Nagyrecse	3461	3,2	7082	7,2
Csepí	1023	3,4	1060	3,6
Kisrecse	561	1,7	547	2,0
Nagybakónak	1529	1,7	1320	1,5
Zalasárszeg	696	4,8	580	4,4
Zalaújlek	641	1,8	681	2,3
Pusztamagyaród	2201	2,1	3122	3,3
Buzsuta	1333	2,8	1162	3,2
Szentlisló	1544	2,9	1192	2,7

D. folytatása

Község neve	1973		1979	
	Össz. könyvek száma	Egy lakosra jutó könyv	Össz. könyvek száma	Egy lakosra jutó könyv
Surd	1589	2,1	2816	3,8
Belezná	2387	1,8	3222	2,9
Tátró	1494	2,4	1928	3,5
Szepetnek	5418	2,9	6564	3,5
Eszteregnye	2767	2,7	4023	4,3
Sormás	2371	2,8	3121	3,6
Tótszerdahely	3010	2,2	8996	7,0
Tótszentmárton	1834	1,8	2973	3,3
Molnári	1340	1,2	2603	2,7
Semjénháza	2318	2,0	2529	4,0
Zelakáros	2202	3,7	3024	4,5
Gelambok	3186	2,3	4988	3,8
Zelazentjakab	1329	2,7	1438	5,0
Zelakomár II.	5504	2,7	8359	3,5
Zelakomár I.	4292	-	4655	-
Belatonmagyeród	2870	3,0	2379	2,9
Zelazentbalázs	3139	2,3	6732	5,4
Börzönce	949	5,1	1254	11,2
Kecorlak	1398	3,5	1760	5,1
Pölskefő	1997	2,6	2576	4,3

10

E.

Könyveszerzésre fordított összegek

/1965 - 1979 /

	1965- 1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1979.1 lakásra
Gelse	68035	19466	18036	20684	64504	35836	23702	5,40
Hahót	50706	10504	10163	11417	15196	11071	16231	8,90
Letenye	340028	55225	55021	53609	51327	50374	55592	5,10
Murakeresztur	38159	6525	7000	5800	<u>51700</u>	22800	23017	7,80
Nagyrécsa	113897	17000	24582	14506	24706	27493	26395	10,58
Tótszerdahely	122433	6216	8021	13692	22540	21528	<u>70083</u>	5,30
Zalaikomár II.	166175	18347	19363	23051	<u>66183</u>	28705	33672	7,50
Zalaszentbalázs	56610	5014	24995	20301	<u>63866</u>	23693	22617	9,90

Megjegyzés: _____ Kult. Alap. támogatás

A. Járási statisztikai mutatók

E táblázatnál a községek nagyságrendjében vizsgáltam a járás lakosságának, olvasóinak, kölcsönzési forgalmának, könyvtárainak, könyvállományának megoszlását.

A felmérést az 1979. évre vonatkoztatva végeztem el. A táblázatból kitűnik, hogy a járás lakóinak több mint a fele az 1000 lakoson aluli 54 községben élt, tehát sok a kisközség, az apró település. Az 1000 lakáson fe-
lülí községekben a könyvtárak száma jóval kevesebb, mindössze 14, de a könyvállomány, olvasói szám és köl-
csönzési forgalom magasabb. Tehát a nagyobb községek könyvtársai jobban ellátottak könyvekkel, s ez pozití-
ven hat az olvasók számára és a kölcsönzési forgalomra.

B. Az olvasók számának alakulása

Nemcsak az egyes évek olvasóit ábrázoltam a táblázatban, hanem kimutattam a tizennégy év összes olvasóinak szá-
mát községenként is.

A táblázat világosan mutatja, hogy 1969-ig /egy-két kivételtől eltekintve/ az olvasók száma egyenletesen emelkedik. Az olvasói szám 1971-ben lényegesen csök-
kent, s ez évtől folyamatosan tovább csökkent. A tizen-
négy évet figyelembevéve 1977-ben volt a mélyponton,

majd 1978-ban ismét emelkedett az olvasók száma, s 1979-ben már ismét meghaladta a 10.000-t.

Az olvasók számának csökkenése részben a kedvezőtlen demográfiai mozgásra vehető vissza, részben az ipari centrumok elszívó hatásával magyarázható.

A legutóbbi népszámlálás adatait összehasonlítva az előzővel, megállapítható, hogy a 68 település közül csupán 7 településen emelkedett a lakosság száma elenyészően, a többi helyen mindenütt lényegesen csökkent.

A legtöbb olvasó Letenyén iratkozott be, ez érthető, hiszen a letenyei könyvtárat csak 1970-ben csatolták a nagykanizsai járáshoz, addig önálló járási könyvtárként működött.

Ebben a táblázatban tüntettem fel az egyes községek lakóinak a számát is, valamint kiszámítottam azt is, hogy a lakosság hány %-a olvasó. A legtöbb községben a lakosság 24 % olvasó. Bánokszentgyörgyön 57,6 % az olvasó, ez a magas arány az iskolai és tanácsi könyvtár összevonásával, valamint a könyvtáros személyével magyarázható. A társközségekből is sokan a központi könyvtár olvasói.

Nagyon kevés az olvasó Ujudveron, ahol az 1021 lakosnak csak 4,9 %-a olvasó. Ez a község Nagykanizsától mindössze 10 km távolságra van. A község lakóinak jelentős hányada Nagykanizsára az ipari üzemekbe jár dolgozni. A középiskolás és ipari tanuló diákok a járási könyvtár olvasói. Az általános iskolát megszüntették, a diákok Gelsére járnak, s így az ottani korszerű könyvtár szolgáltatásait veszik igénybe.

A járás területén az olvasók számának növekedése nem várható a közeljövőben, de a csökkenést meg tudjuk akadályozni azzal, hogy a kisközségeket bekapcsoltuk az ellátó rendszerbe, így a könyvtárak eddigi olvasóit magasabb szinten tudjuk ellátni könyvekkel.

C. Kölcsönzési forgalom

A forgalmi adatoknál az évenkénti kölcsönzést és a könyvtárak tizennégy évi kölcsönzését is kiszámítottam, valamint azt is hogy a tizennégy évi kölcsönzésből mennyi jut egy lakásra. Természetesen ez a szám a legkisebb településeken a legmagasabb. Kivétel Letenye és Nagyrácsa. Ha az olvasók számával összehasonlítjuk, megállapítható, hogy 1969-ig a kölcsönzési forgalom is egyenletesen emelkedő vonalat mutat. 1969-től a kölcsönzési forgalom 1971-ig csökken, 1972-től ismét fokozatosan emelkedik.

1974 évtől ismét csökken, s 1979-ben ismét ugrásszerűen emelkedik.

A kölcsönzési forgalom alakulását befolyásolja a könyvállomány nyújtotta választék is. Főleg a kisközségekben, ahol alacsony a kötettség. A könyvtár mind nehezebben tudott megfelelő választékokat nyújtani. Azsl, hogy ezeket a községeket bekapcsoltuk az ellátó rendszerbe, lényeges javulást várunk, de ennek számszerű mutatói még nem jelentkeznek az 1979.évi statisztikában. Azoknál a községeknél, ahol az iskolai és tanácsai könyvtár összevonása megtörtént, már mutatkozik a forgalomban az ugrásszerű emelkedés. Míg a többi könyvtárban általában csökkenést vagy stagnálást tapasztalunk, eddig ezeknél az integrált könyvtáraknál jelentős javulást. /Bánokszentgyörgy, Nagyreda, Gelse, Miháld, Murakeresztur, Pusztamagyaród/. Ez a könyvtári munka minőségi javulását jelzi.

A kölcsönzési forgalmat egyéb tényezők mellett befolyásolja az olvasásra fordítható szabadidő is. Ez pedig a községekben kedvezőtlenül alakul.

Az idősebb korosztályoknál az általános műveltségi viszonyaik miatt is kisebb szerepet tölt be a művelődésben a könyv, a könyvtár, mint az egyéb művelődési formák. A munkaképes korosztály részben az ipari centrumokba jár dolgozni, s az idejéből sokat elrabol.

a helyben dolgozó mezőgazdasági réteg munkaidő beosztása az olvasás szempontjából kedvezőtlen.

D. Könyvállomány adatai

Itt adtam meg a könyvek számát könyvtáranként, valamint az egy lakosra jutó könyveket. Végeztem egy összehasonlítást az 1973. évi adatokkal. A táblázatból kitűnik, hogy az ellátó rendszerhez tartozó nagyobb települések könyvtáraiban az egy lakosra jutó könyvek száma 1973-hoz viszonyítva megduplázódott. /Bánokszentgyörgyön 3,0 -ról 8,4 -re, Felsőrajkon 2,7 -ről 4,1 -re, Nagyrádán 3,0 -ról 6,6 -ra, Mihálydon 3,3-ről 6,4 -re emelkedett az egy lakosra jutó könyv. A megyei átlag 3,8.

Ha összehasonlítjuk a könyvek darabszámát a "Szakmai irányelvek"-ben meghatározott könyvszükséglet alsó határával kitűnik, hogy az önállóan szerzeményező könyvtárakban és az ellátó rendszerhez tartozó kiemelt nagy könyvtárakban meghaladja a könyvek száma a meghatározott darabszámot.

Szembevetendő a fejlődés, ha összevetjük az 1973-as adatokkal. Ebben az évben csak Letenyén és Zalaszabaron haladta meg a könyvek száma az alsó határt. A szakszerűbb állománygyarapítás és könyvtárak könyvállományának minőségi és mennyiségi fejlődése megmutatkozik.

Az ellátó rendszer 1980-ig 600.081 Ft értékben vásárolt könyveket. Érdemes összehasonlítani a tartalmi megoszlást a rendszerhez tartozó könyvtárak előző saját állományával.

	0	1-2-3 908 92/99	4-8	5-9	6	7
Községi saját	1057	6162	982	4456	4764	2013
%	1,7	9,8	1,6	7	7,5	3,2
Ellátó rendszer	406	3912	515	1804	774	8498
%	2	20,1	2,6	9,3	5,6	4,0

	Szak. össz.	Szép. irod.	Gyermek és ifj.	Össz.
Községi saját	19434	25621	18222	63.277
%	30,7	40,5	28,8	
Ellátó rendszer	8498	5124	6829	19.451
%	43,7	26,3	35,1	

Az önállóan szerzeményező könyvtárak állományának megoszlása is hasonlóan alakult az utóbbi években. Ez az egyre szakszerűbb szerzeményezés eredménye.

E. Könyvbeszerzésre fordított összeg

E táblázatban azt mutattam ki, hogy a tizennégy év alatt mekkora összeget fordítottak könyvvásárlásra a nagykanizsai járás önállóan szerzeményező községei.

Kimutattam továbbá, hogy az utolsó évben, 1979-ben mennyi a könyvbeszerzésre fordított összeg lakosonként.

A könyvtárak könyvbeszerzési kereteinek felhasználása mind rendszeresebbé válik. Ebben közrejátszik, hogy az önállóan szerzeményező könyvtárakban hivatásos könyvtárosok, vagy pedagógusok végzik az állománygyarapítást. Munkájukat a hálózati munkatársak figyelemmel kísérik, a szükséges korrekciókat elvégzik.

A rendelőlajzók folyamatos felhasználását, a rendelési határidők betartását ellenőrzik.

A KÖZSÉGI KÖNYVTÁRAK KÖNYVELLÁTÁSÁNAK
JELENLÉGI PROBLÉMÁI ÉS AZ ELLÁTÓ RENDSZER

Közismert tény, hogy megyénk sajátos, kisközséges településhálózata mennyire megnehezíti a népművelési intézményhálózat kiépítését, a kulturális szolgáltatások korszerűsítését, a népművelési munka személyi feltételeinek megoldását. Az elaprózottság miatt a könyvellátás megszervezése és a könyvtári gyűjtemények fejlesztése egyre több munkát ad a hálózati központnak.

A községi könyvtárak gyűjteményének fejlesztése járásunkban kétféle módon történik. Az önálló könyvtárak a biztosított költségvetési keretből önállóan vásárolnak a Könyvértékesítő Vállalatnál. Nyolc ilyen jellegű könyvtár van járásunkban, ebből hét a hozzá tartozó fiókokat is ellátja, egy könyvtárnak pedig nincs társ-községe. Öt könyvtár egyben az iskolai könyvtári funkciókat is biztosítja. /Gelse, Murakeresztur, Tótszendshely, Zalakomár, Zalaszentbalázs/

Mind a nyolc könyvtárban főfoglalkozásu, könyvtárosi szakképzettségű könyvtáros, illetve pedagógus könyvtáros van. A közös funkcióju könyvtárak alapterülete 80-120 m², nyitvatartási idejük heti 24 óra, tehát a "Szakmai irányelvek"-ben meghatározott normatíváknak megfelelnek.

A könyvbeszerzési keret nagyságrendje a közös funkció gyűjtőkörének megfelelően elegendő. A nemzeti könyvtérzésből a "C" típusu könyvtárra előírt 350-400 címfeleséget és a fiókkönyvtáraik cseréjére az évi 200 művet az ajánlott irodalomból megvásárolják. 1975 óta a nyolc könyvtárból négy helyen függetlenített könyvtárost állítottak be.

Sajátos szerepkörrel rendelkezik a tótszerdahelyi községi és iskolai könyvtár, amely Zala megyében - járá-sunkban - hét horvát község nemzetiségi báziskönyvtára. Évente 30.000 Ft értékben /központi keret/ vásárolhat horvát nyelvű könyveket.

A gyengén fejlődő, stagnáló, központi támogatásban nem részesülő apró falvakban az ellátást a meglevő lehetőségekre alapozva, ésszerűbb szervezéssel kellett javítani. Ezért 1976-ban a nagykanizsai Városi-Járási Könyvtár a Közművelődési Törvény és a könyvtári terv szellemében megkezdte a központi ellátás kiépítését. Először a város agglomerációs övezetébe tartozó könyvtárakat vonták be, majd bővült a társuláshoz csatlakozó tanácsok száma. Jelenleg tizenegy tanácsai körzet 36 könyvtára van a rendszerben. A Városi-Járási Könyvtár a társult tanácsokkal együttműködési szerződést kötött, amely mindkét fél jogait

és kötelességeit rögzíti. Eszerint a működéssel kapcsolatos kiadásokról továbbra is a fenntartó tanácsok gondoskodnak, a könyvbeszerezésre előírányzott összegeket /a területükön élő lakosok száma alapján/ befizetik a központi könyvtár ellátmányi számlájára. A Központi ellátó rendszerben az ellátó könyvtár a szolgáltatóhelyek fenntartói által befizetett összegeket, valamennyi ellátandó intézmény érdekeit szolgálva és a társadalmi érdekekkel összhangban használja fel.

Az új beszerzésekről központi nyilvántartást vezet. Gondoskodik a hatáskörébe tartozó ellátóhelyek állományának folyamatos, a társadalmi körök esetében évente legalább négy alkalommal történő frissítéséről.

A tizenegy tanácsai körzetben kilenc körzeti iskola működik, amelyből nyolc helyen közös funkciója /iskolai +tanácsai/ könyvtár van. Ezek a könyvtárak tartós letétként a nemzeti könyvtermésből évente a "C" típusra előírt 400 címfeleséget megkapják.

A központi ellátó központ az elmúlt évek során megismerően figyelembe vette a pedagógiai irodalom és az új tantervi követelményeknek megfelelően a kötelező és az ajánlott irodalom beszerzését. A településeket három kategóriába sorolták. A körzeti iskolával rendelkező székhely községek /9/, alsótagozatos iskolával rendelkező települések /20/, szerepkör és iskola nélküli települések /16/.

A kilenc legnagyobb könyvtár kiemelt ellátást kap, ezekbe havonta juttatják el a tartós letéti állományt. A husz könyvtár mintegy 200, a tizenhat könyvtár 30-50 művet kap tartós letétként.

A 36 települést hét körzetre osztották, hogy a cserére vásárolt könyveket /7 pld./ negyedévenként mozgatva eljuttassák a körzet könyvtáraiba. Így évente mintegy 200 mű fordul meg.

Az ellátó rendszer eddigi működése alatt a nemzeti könyvtermésből mintegy 1000 olyan művet vásároltak, amelyeknek túlnyomó többsége ajánlott irodalom.

Az ellátó rendszer kiteljesedésével megoldódott a kis-könyvtárak szakszerű és tervszerű könyvellátása. A feldolgozó munkától mentesült tiszteletdíjas könyvtárosok munkaidő alapja a jövőben az olvasószolgálati munkában realizálódhat.

A központi könyvellátás a tanácsoknál, a Könyvértékesítőnél, az OTP-nél, a postánál stb. is jelentős munkaidő és költségmegtakarítást eredményezett.

Az ellátó rendszer létjogosultsága a több éves tapasztalat, a fenntartói, a felügyeleti, az oktatási, a szakmai és nem utolsósorban az olvasói vélemények alapján igazolódott. A művelődés iránti igény a falvakban is széleskörű. A termelőmunka színvonalának emelkedése, az életmód változása hozza magával a szakmai, a politikai és az általános műveltség iránti igények növekedését.

Tehát rendkívül fontos, hogy kialakítsuk a sokszínű törekvés összehangolt kielégítésének módszereit és gyakorlatát. Az ellátó rendszer által vásárolt könyvek választéka ehhez a változatos olvasói igényhez is igazodik.

A JÖVŐ UTJA

A Művelődésügyi Minisztérium irányelvei már a második és a harmadik ötéves terv idejére a körzeti könyvtárak szervezését irták elő. A kiemelt könyvtárban főhivatású könyvtáros szolgálja ki az olvasókat és gondozza a körzetébe tartozó többi faluban is a könyvtári szolgálatot.

A körzeti könyvtár teljes embert, könyvtáros szakembert kíván. A körzeti könyvtár állományának gyarapítását, katalógusainak építését, olvasószolgálatának ellátását, a tagkönyvtárak irányítását, állományuk mozgatását nem lehet csak "félkézzel" könyvtároskodókra bízni.

A könyvtárak fejlesztésénél ebből kell kiindulni, hogy a könyvtár és az egész könyvtári rendszer társadalmi funkciója és művelődéspolitikai jelentősége a jövőben még jobban erősödik. A könyvtárak feladataikat csak az egységes könyvtári rendszer részeként valósíthatják meg. Ez viszont csak akkor lesz hatékony, ha a különböző szintű, típusú könyvtárak a munkamegosztásban vállalt

szerepkörüket ténylegesen be is töltik, és szolgáltatásaik szorosan kapcsolódnak egymáshoz. Ezért a településfejlesztési tervekkel összhangban kell kiépíteni a járás könyvtári hálózatát.

Megyénkben már 1969-ben elkezdődött a közigazgatási átszervezés, a közös tanácsok megalakítása. Zala megye századok során formálódott, települési viszonyainak átalakítása természetesen átgondolt, tervszerű szervezést kíván. A könyvtári tervezésnek ehhez a munkához kell kapcsolódnia.

A Művelődésügyi Miniszter 146/1964./M.K.16./M.M. számú utasításának 14. pontja kimondja: "közös tanácsu községekben csak egy községi könyvtárat lehet - a közös tanács székhelyén - létesíteni. A társközségekben elhelyezett könyvtárak ennek fiókjaiként működnek."

A megye településfejlesztési terve a nagykanizsai járásban 3 kiemelt alsófoku központot, 9 alsófoku központot, 6 alsófoku társközpontot és 48 alapfoku települést jelöl meg. /Lsd térkép/ A könyvtári körzetek kialakításában a településfejlesztési terv az irányadó.

A közigazgatási rendezés alkalmával /1970 év/ megszüntetett letenyei járás központi könyvtára körzeti könyvtárrá minősült és a kiemelt alsófoku központ könyvtára lett. Szolgáltatásai és létszámfeltételei alapján a vonzáskörébe tartozó becskehelyi alsófoku központ könyvtári ellátását és gondozását is végzi. Az ellátást szabályozó megállapodást a két tanács

/Letenye, Becsehely/ együttműködési szerződésbe rögzítette.

Letenyén 1981-ben a közös épületben levő művelődési házzal a szervezeti összevonás várható.

A többi kiemelt alsófoku központban és az alsófoku központokban is az iskolai könyvtárakkal való integráció folytatódik.

A hálózati módszertani gondozás ehhez a strukturához igazodik. A bekövetkezett közigazgatási, gazdasági és oktatási körzetesítés során elsőrendű szempont, hogy megfelelő személyek kezébe kerüljön a könyvtár. Ennek fontosságát szem előtt tartva a hálózati csoport kádermunkájában együttműködve az iskolák igazgatóival elérte, hogy 1975 óta a személyi változások esetén 90 %-ban pedagógusok kezébe került a könyvtár. A körzeti iskolák székhelyén és az alsótagozattal rendelkező fiókkönyvtárakban szinte kivétel nélkül pedagógus a könyvtáros.

Azok a feladatok, amelyek társadalmi, gazdasági, kulturális téren megvalósításra várnak, az eddiginél is többet követelnek a könyvtáraktól. A Magyar Szociálista Munkáspárt XII. Kongresszusa ezt így fogalmazta meg:

"Előrehaladásunk elsőrangú feltétele, hogy tovább gyarapodják népünk műveltsége, a közművelődés egyre inkább váljék társadalmi ügyé".

A nagykanizsai járás településhálózati beosztása

Kiemelt alsófoku közp.és társközp.	Alsófoku központ és tele- pülés	Alsófoku társ- központ	Alapfoku telepü- lés	Város- környéki telep. V.
			Bajcsa	V
			Bagola	V
			Füzvölgy	V
			Homokkomárom	V
			Hosszuvölgy	V
			Magyar- szentmiklós	V
			Bocsk	V
			Magyar- szerdahely	V
			Ujudvar	V
	Miklósfa ^X			V
			Liszó	V
		Surd	Balezna	V
			Pátró	V
	Nagyrecse			V
			Kisrecse	V
			Nagybakónak	V
			Zalasárszeg	V
			Csapi	
			Zalaujlak	
	Gelse			
			Gelsesziget	
			Keracsény	
			Kilimán	
			Orosztony	

X = Miklósfa Nagykanizsával való tervezett egyesítése
esetén mint önálló alsófoku központ megszűnik.

Kiemelt alsófoku közp.és társközp.	Alsófoku központ és tele- pülés	Alsófoku társ- központ	Alapfoku telepü- lés	Város- környéki település V.
Felsőrajk				
			Alsórajk	
			Pütréte	
	Zalaszent- balázs		Börzönce	
			Kacorlak	
			Pölöskefő	
		Hahót		
	Bánok- szentgyörgy		Borsfa	
			Oltárc	
			Várfölde	
		Pusztá- magyaród		
			Bucsuta	
			Szentlisló	
	Szepetnek			V
			Eszteregnye	V
			Sormás	V
	Murakeresztur			
			Pityeház	
Zalakomár				
			Balaton- magyaród	
Zelekaros- Galambok				
			Zalaszentjakab	
		Miháld		
			Pat	
			Sand	

Kiemelt alsófoku közp.és társközp.	Alsófoku központ és tele- pülés	Alsófoku társ- közp.	Alapfoku telepü- lés	Város- környéki Település V.
---	--	----------------------------	----------------------------	---------------------------------------

Garabonc-
Nagyrada

		Zalamerenye
		Zalaszaiber
Letenye		Kistolmács
		Zajk
	Becsehely	Petrivente
		Rigyác
		Valkonye
	Tótszerdahely	Molnári
		Samjénháza
		Tótszentmárton

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. A nagykanizsai járás negyedszázados története
1945-70. Nagykanizsa, 1970. 11.1.
2. A Magyar Népköztársaság helységnévtára /Kiad.e./
Központi Statisztikai Hivatal. Bp. 1973. Stat.
Kiadó. 22 l.
3. GAÁL Róbert: A Nagykanizsai Járási-Városi Könyvtár
története és jelenlegi feladatai. Szakdolgozat.
1963. Irattár. 24.1.
4. Alapelvek és követelmények a közművelődési könyv-
tárak távlati tervezéséhez. Bp. 1970. KMK.
5. Szakmai irányelvek a tanácsai közművelődési könyv-
tár távlati fejlesztéséhez - Művelődésügyi
Közlöny. 1972. 11.sz. 317-320.1.
6. FUTALA Tibor - KOVÁCS Máté - SALLAI István: A köz-
művelődési könyvtárak helyzete és fejlődése. =
Könyvtári Figyelő 1970. 1.sz. 5-24.1.
7. A nagykanizsai Városi-Járási Könyvtár irattárának
adatai.
8. Közművelődési könyvtári ellátás. Irányelvek a táv-
lati tervezéshez. Bp. 1973, Népműv. Prop.
Iroda. 17-22.1.
9. Közművelődési kézikönyv. /Bp./ 1977, Kossuth Kiadó.
406-411.1.

10. A könyvtárügy VI. ötéves tervének szakmai irányelvei. 465-470.
11. TÓTH Tibor: Falusi ellátórendszerek jelenidőben. = Könyvtáros 1980. 8.sz. 443-448.1.
12. A Magyar Szocialista Munkáspárt 12. Kongresszusának jegyzőkönyve. /Bp./ 1980, Kossuth Kiadó. 116-123.1.